

دانشگاه پیام نور – مرکز تهران
دانشکده علوم انسانی
گروه حقوق

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در گرایش حقوق جزا و جرم شناسی

تحت عنوان :

« جرم شناسی سوءظن در روابط زوجین »

استاد محترم راهنما :

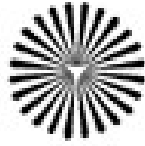
جناب آقای دکتر عباس نظیفی

استاد محترم مشاور :

جناب آقای دکتر علی اصغر اصغر نژاد فرید

دانشجو : ناصر باستانی

تاریخ : شهریور ۱۳۹۱

Payam Noor University- Central Tehran Branch

Faculty of Humanities

Law Group

These is to get Master's Degree in Criminal Law and
Criminology with title:

"Suspicion Criminology in Pair Relationship"

Supervisor:

Dr.AbbasNazifi

Advisor:

Dr.AliasgharAsgharnejadFarid

Student:

NaserBastani

Date:

Aug/sep 2012

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

The criminology of
pessimism in the
relations pain

تقدیم بہ

ہمسرمہربان و ایثارکرم کہ بانگاہای محبت آمیز و صبر
جزیل و علم بی حد خود مراد پر شرفت های علی مشوق بود.

تقدیر:

از زحمات سیدریغ و رنجهای بی بدیل همسر مهربانم که بنده را
در کسب علم و دانش مثل یک دوست و همراه یاری کردند
و همچنین از صبر و تحمل دختران عزیزم در طول مدت تحصیل
تقدیر و تشکر می نمایم.

تقدیر:

از زحمات و راهنمایی های استاد گرانقدر جناب آقای دکتر
عباس نظیفی که در طول مدت تحصیل و همچنین در این پایان
نامه دلسوزانه بنده را از راهنمایی های خود بهره مند نموده اند تقدیر و
تشکر نموده همچنین از زحمات جناب آقای دکتر علی اصغر اصغر نژاد فرید
که با مشاوره های عالمانه خود بنده را یاری کردند، کمال تشکر و
قدردانی را داشته و نیز از استاد داور که قبول زحمت نموده و با
ارشادات خود مرا مستفیض نمودند تقدیر و تشکر می نمایم

چکیده

سوءظن از دو کلمه ((سوء)) و ((ظن)) تشکیل شده است که در فرهنگ فارسی عمید به معنای بد می باشد و آفت به کار رفته است. و ظن در فرهنگ فارسی عمید به معنای گمان، خلاف یقین به کار رفته است.

سوءظن یا همان بدگمانی و بدبینی از گناهان قلبی و بیماری های روانیست که سبب بسیاری از گناهان نیز می باشد و کمتر کسی است که به این گناه آلوده نشود و سخت تر از آنکه به گناه بودنش التفاتی نیست و چون آن را گناه نمی بینند از آن پشیمان نمی شوند و آن را ترک نمی کنند. سوءظن را باید گناهی بزرگ و بیماری روانی خطرناکی دانست که اگر در درمانش مسامحه شود موجب هلاکت و شقاوت در دو دنیا خواهد شد.

کسانی که دچار افکار بدبینانه و سوءظن می شوند به آنها افراد شکاک یا پارانئوید گفته می شود.

سوءظن دو دسته می باشد

۱- سوءظن به خلق یا بدگمانی به مردم

۲- سوءظن به خدا یا بدگمانی به خدا

تحقیقات نشان داده اند که در بوجود آمدن افکار بدبینانه و سوءظن ۹ عامل بسیار مهم دخالت دارند که عبارتند از: ۱- فشار روانی و تغییرات مهم زندگی ۲- هیجانات ۳- وقایع داخلی و خارجی ۴- نوع و شیوه تمیز و تفسیر ما از وقایع داخلی و خارجی ۵- استدلال و نتیجه گیری ۶- علاقه و عشق شدید ۷- سلیقه و نگرش فرد ۸- نوع تربیت خانوادگی ۹- دخالت ها و حسادت های بی جا.

عواقب و پیامد های سوءظن به سه دسته تقسیم می شوند:

۱- پیامد های فردی و خانوادگی سوءظن

۲- پیامد های اجتماعی سوءظن

۳- پیامد های معنوی سوءظن

برای درمان و پیش گیری از سوءظن و افکار بدبینانه ۲۶ راه حل ارائه شده است که با به کار

گیری آنها و تمرین مدام می توان بر این افکار مزاحم غلبه پیدا کرد.

با توجه به اینکه فرد مبتلا به سوءظن یک بیمار روانی می باشد لذا باید در مورد مجازات وی دقت

عمل به کار رفته و بعد از بررسی های همه جانبه وی از نظر روحی و روانی نسبت به صدور احکام کیفری

در مورد وی اقدام نمود.

در مورد مسئولیت کیفری فرد مبتلا به سوءظن باید تمام عوامل و زمینه های بروز این بیماری و

علل و اسباب کلی و جزئی ارتکاب عمل مجرمانه فرد مبتلا به سوءظن را مورد بررسی دقیق و کارشناسی

قرار دارد و مسئولیت کیفری وی را مسئولیت نسبی شناخت.

واژگان کلیدی عبارتند از: سوءظن- روابط- زوجین- جرم شناسی- روابط سوءظنی- جرم شناسی

سوءظن

واژگان کلیدی لاتین عبارتند از:

Criminology- relations- pessimism- pair- moral diseases

Pessimistic relation

Pessimism criminology

Abstract:

Suspicion is composed of two words: "surmise" and "evil", which "evil" in Amid Persian Dictionary means "bad" and "pest" and "surmise" in that dictionary used as a "thought that is unlike certain.

Suspicion or Pessimism is one of the heart sins or mental diseases which may cause of many sins, and few of people do not this guilty .more serious that , there is no favor that is sin, and people will not regret it and do not leave it because they think it isn't guilt .

Suspicion should imagine as an great sin and serious mental illness which it will cause of annihilation and adversity in two worlds will if there is neglect in the treatment.

People with pessimistic thought and suspicion are being told they are Skeptics or Paranoid.

Suspicion divided into two categories:

1-creation suspicion or people mistrust

2-God suspicion or god mistrust

Studies have shown that there are nine factors involved in creation pessimistic thoughts or suspicion:

1-stress and major life changes

2-Emotion

3-Internal and external event

4-our type and method of detection and interpretation from internal and external event.

5- Reasoning and conclusions

6- Intense interest and love

7- Tastes and attitudes of each people

8- Interference and jealousy displaced

9-family education

Consequences of suspicion are divided into three categories:

1-individual and family outcomes of suspicion

2-cocial outcomes of suspicion

3-spiritual outcomes of suspicions

Twenty-six solutions presented for prevention and therapy of suspicion and pessimistic thought which by using and continuous training of them, you can overcome on these annoying thoughts.

Since a person with a suspicion is a psychopath, so accuracy should be applied in its punishment, and criminal sentence of him should be issue after comprehensive review of his psychological and mental senses.

About criminal responsibility of person with the suspicion, it should be scrutinized all factors and context incident of these disease and general and slight causes of perpetrate of criminal act by person with suspicion; also his criminal responsibility should be recognized as a partial responsibility.

Keywords are:

suspicion, relation, pair, criminology, suspicion criminology, suspicion relationship.

Latin keywords are:

criminology, relation, pessimism, pair, moral diseases, pessimistic relation, pessimism criminology.

فهرست مطالب

مقدمه	۱
فصل اول: کلیات	۸
بخش اول: تعاریف سوءظن	۸
مبحث اول: انواع ظن	۹
گفتار اول: سوءظن	۹
گفتار دوم: حسن ظن	۱۲
مبحث دوم: انواع سوءظن	۱۲
گفتار اول: سوءظن به خدا	۱۴
گفتار دوم: سوءظن در قرآن	۱۴
گفتار سوم: سوءظن در روایات	۱۸
بخش دوم: سوءظن در روابط خانوادگی	۲۳
مبحث اول: سوءظن والدین به فرزندان	۲۳
مبحث دوم: سوءظن فرزندان به والدین	۲۴
مبحث سوم: سوءظن در روابط همسران	۲۶
بخش سوم: عوامل موجد یا محرک سوء ظن	۲۷
مبحث اول: فشار روانی و تغییرات مهم زندگی	۲۹
مبحث دوم: هیجانات	۲۹
مبحث سوم: وقایع داخلی و خارجی	۳۲
مبحث چهارم: تعبیر و تفسیرهای وقایع داخلی و خارجی	۳۳
مبحث پنجم: استدلال	۳۳
مبحث ششم: علاقه و عشق شدید	۳۶

- ۳۶..... مبحث هفتم: سلیقه و نگرش
- ۳۷..... مبحث هشتم: نوع تربیت خانوادگی
- ۳۷..... مبحث نهم: دخالت ها و حسادت های بیجا
- ۳۸..... مبحث دهم: نمونه‌هایی از عوامل مهم بوجود آورنده افکار بدبینانه و سوءظن
- ۴۳..... مبحث یازدهم: عوامل تشدید کننده یا شعله ور کننده های سوءظن
- ۴۳..... گفتار اول: عوامل خارجی شعله ور کننده یا تشدید کننده سوءظن
- ۴۷..... گفتار دوم: عوامل داخلی یا فردی شعله ور کننده یا تشدید کننده سوء ظن
- ۶۱..... گفتار سوم: واکنش های رایج و شایع به سوءظن
- ۷۹..... مبحث دوازدهم: نشانه های سوءظن
- ۸۱..... فصل دوم: جرم شناسی عواقب و پیامدهای صفت منفی سوءظن
- ۸۱..... بخش اول: پیامدها یا زیان های فردی سوءظن
- ۸۲..... مبحث اول: زوال امنیت
- ۸۳..... مبحث دوم: تباه شدن عبادت
- ۸۴..... مبحث سوم: فراموشی عیب خود
- ۸۵..... مبحث چهارم: رنج و محنت همیشگی
- ۸۵..... مبحث پنجم: بیماری روانی
- ۸۶..... گفتار اول: گوشه گیری
- ۸۷..... گفتار دوم: غیبت قلبی
- ۸۹..... گفتار سوم: حسادت فوق العاده و بیجا
- ۹۷..... گفتار چهارم: وسواس
- ۱۰۱..... گفتار پنجم: افسردگی ناشی از سوءظن
- ۱۰۲..... گفتار ششم: اضطراب ناشی از سوءظن
- ۱۰۵..... گفتار هفتم: خودکشی ناشی از سوءظن

- گفتار هشتم: قتل های خانوادگی ناشی از انفعال روانی ۱۱۱
- مبحث ششم: از بین رفتن حس تعاون در خانواده ۱۱۳
- مبحث هفتم: تجسس در کارهای یکدیگر ۱۱۳
- مبحث هشتم: خطا شدن حقیقت در خانواده ۱۱۴
- مبحث نهم: دشمنی و نزاع در خانواده ۱۱۵
- مبحث دهم: طلاق و عواقب آن ۱۱۷
- بخش دوم: پیامدها یا زیان های اجتماعی سوءظن ۱۲۵
- مبحث اول: گسستن رشته الفت و محبت ۱۲۵
- مبحث دوم: انتقام ۱۲۶
- مبحث سوم: نفوذ و دخالت افراد فاسق و فرصت طلب ۱۲۸
- مبحث چهارم: کنجکاوای در امور درونی دیگران ۱۲۸
- مبحث ششم: تنهایی ۱۲۹
- مبحث هفتم: خیانت ۱۳۰
- مبحث هشتم: پیامدها یا زیان های معنوی سوءظن ۱۳۱
- فصل سوم: پیشگیری از افکار بدبینانه و درمان آن ۱۳۵
- بخش اول: اعتنا نکردن به سوءظن چه قلبی و چه عملی ۱۳۶
- بخش دوم: محبت کردن و راههای آن ۱۳۷
- بخش سوم: گفتگو کردن ۱۳۸
- بخش چهارم: اعتماد به یقین سابق و رعایت دستور قرآن کریم به مصداق «وَلَا تَخَفْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ...» ۱۴۰
- بخش پنجم: تنبه گرفتن از بررسی شواهد و مدارک مربوط به سوءظن و افکار بدبینانه ۱۴۲
- مبحث اول: شواهد مربوط به افکار بدبینانه و سوءظن مهم و عمده ی خود را ارزیابی کنید ۱۴۳
- مبحث دوم: ارزیابی افکار بدبینانه و سوءظن خود در طول یک هفته ۱۴۴

- ۱۴۴.....مبحث سوم: ارزیابی و تعبیر و تفسیرهای دیگر
- ۱۴۸.....بخش ششم: چگونگی تسلط بر افکار در مقابل با سوءظن
- ۱۴۹.....مبحث اول: مبارزه با اخذ افکار سوءظنی
- ۱۵۰.....مبحث دوم: بیاعتنائی در برابر سوءظن
- ۱۵۱.....مبحث سوم: تشویق برای انجام حکم الهی
- ۱۵۲.....مبحث چهارم: تمرکز کردن برای انجام وظیفه
- ۱۵۳.....مبحث پنجم: مدارا کردن با نگرانی ها
- ۱۵۴.....گفتار اول: رفع عجز و ناتوانی در برابر سوءظن
- ۱۵۴.....گفتار دوم: رفع جهل در برابر سوءظن
- ۱۵۵.....گفتار سوم: انواع نگرانی
- ۱۵۶.....گفتار چهارم: عوارض نگرانی
- ۱۵۷.....گفتار پنجم: کنترل نگرانی
- ۱۶۲.....مبحث ششم: بالا بردن عزت نفس
- ۱۶۴.....گفتار اول: چگونه باید مصمم و قاطع بود؟
- ۱۶۹.....گفتار دوم: تکنیک ها و روش های قاطع و مصمم بودن
- ۱۷۱.....مبحث هفتم: داشتن احساس خوب در مورد طینت خود
- ۱۷۱.....گفتار اول: عوامل تشکیل دهنده خلق و خو
- ۱۷۲.....گفتار دوم: مواظبت افکار بعنوان زیربنای عقل
- ۱۷۳.....گفتار سوم: شیوه صحیح احساس و ادراک
- ۱۷۵.....گفتار چهارم: مواظبت رفتار و اعمال
- ۱۷۶.....مبحث هشتم: اخذ نیات خوب
- ۱۸۳.....مبحث نهم: تربیت عواطف و احساسات خود در راه خدا

- گفتار اول: عواطف میان فرهنگی ۱۸۴
- گفتار دوم: اصلاح عواطف به عواطف سالم مانند اصلاح عاطفه انفعالی یا غافلانه به عاطفه فوق العاده ۱۸۵
- مبحث دهم: بکارگیری اصول اساسی موفقیت در درمان سوءظن ۱۸۵
- مبحث یازدهم: اهداف و راهبردهای عادی در مدارا کردن با افکار بدبینانه و سوءظن ۱۸۹
- مبحث دوازدهم: راهکارهایی جانبی که در راه رسیدن به هدف به ما کمک می کنند ۱۹۰
- نتیجه تحقیق: ۱۹۳
- پیشنهادها ۱۹۶
- منابع و مأخذ: ۱۹۸

مقدمه

از جمله آفت‌های ویرانگر باغ سرسبز زندگی مشترک و از جمله عوامل اساسی از هم پاشیدن کانون گرم خانواده‌ها، سوءظن و بدگمانی افراد خانواده نسبت به یکدیگر می‌باشد. بنابراین افکار بدبینانه و سوءظن هم جزء زندگی هستند. انسان موجودی اجتماعی است، ما با افراد دیگر در تعامل بوده و با آنها زندگی می‌کنیم. شرط داشتن یک زندگی ایده‌آل و موفق مصونیت در برابر گمان‌های بد است. سوءظن، همچون طوفان تکان دهنده‌ای، ستون‌های استوار یک زندگی را متزلزل می‌سازد. این صفت زذیله که نوعی بیماری روحی تلقی می‌شود، گاه تا جایی پیش می‌رود که امنیت افراد خانواده را در افکار یکدیگر از بین می‌برد، به گونه‌ای که اگر با منطق صحیح و بینش درست حل نشود، افراد را تا عمق ظلالیت و پستی پیش خواهد برد.

خانواده، محیطی برای شکل گرفتن شخصیت اولیه انسان و رسیدن به اوج آرامش و امنیت است. حال اگر بخواهیم خانواده قداست و محبوبیت خویش را در بین افراد آن از دست ندهد و موجبات روی آوردن هر یک از افراد آن به پناهگاه‌های بیگانه و ناآشنا نشود باید از سوءظن و بدبینی احتراز کرد.

هر یک از رذایل اخلاقی ساخته ذهن و افکار آدمی‌اند. سوءظن نیز ناشی از وسوسه فکری و مسلط شدن افکار شیطانی بر عقل انسان است. افراد ناصالح و دروغگو نیز در گستردن دامنه سوءظن‌ها بسیار موثرند. وقتی فردی در خانواده دچار سوءظن می‌شود، بی‌شک ایمان در قلبش زایل می‌گردد و شک و تردید در دلش نفوذ می‌کند.

تحقیقات اخیر دانشمندان نشان داده است که افکار بدبینانه و مبتنی بر سوءظن بر خلاف آنچه تصور می‌شد بسیار شایع هستند. بنابراین اگر شما دارای افکار بدبینانه و سوءظن نسبت به دیگران باشید بدانید که تنها نیستید.

در واقع می‌توان گفت که تقریباً یک سوم مردم دارای افکار بدبینانه و سوءظن هستند. پس میزان شایع بودن این افکار همانند افسردگی و اضطراب است.

متأسفانه افکار بدبینانه و سوءظن نه تنها به عنوان یک مشکل قلمداد نشده است. بلکه مردم دوست ندارند در مورد این افکار صحبت کنند و شاید همین امر باعث شده است که مشکل بزرگی قلمداد نشود در حالیکه واقعاً یک مشکل اساسی در روابط فردی و اجتماعی و خانوادگی بشر امروزی به حساب می‌آید. نگرانی و سوءظن در مورد دیگران به قدری شایع است که انگار جزء وجود ماست، حتی اگر آن را قبول نداشته باشیم یا انکار کنیم. در واقع افکار بدبینانه و سوءظن همانند خوشحالی، افسردگی یا افکار اضطرابی در همه جا و در میان همه مردم وجود دارد.

افکار بدبینانه و سوءظن قسمتی از زندگی ما هستند. به طوری که همه افراد آنها را دارند. با توجه به اطلاعات و آگاهی‌های بسیار پیچیده‌ای که از و واقع داریم، گاهی در معنی بخشیدن به آنها دچار مشکلات عدیده‌ای می‌شویم. مشکلات و تفاوت‌ها، نتیجه روش و شیوه واکنش نشان دادن ما به افکار بدبینانه و سوءظن است. افکار بدبینانه و سوءظن جزء ماهیت وجودی ما نیستند، بلکه نتیجه تلاش و کوششی است که برای معنی بخشیدن به تجربیات و رفتارهای خود به کار می‌بریم. با وجود اینکه این افکار جزیی از زندگی ما هستند باید با آنها مبارزه کرد.

سوءظن یا خصلت بدگمانی یکی از شاخص‌های بیماری روحی انسان به حساب می‌آید، همان گونه که حسن‌ظن یا گمان خوب داشتن نسبت به دیگران یکی از نشانه‌های ایمان و سلامت روح او تلقی می‌گردد، از آنجا که سوءظن و خصلت بدگمانی در انسان دارای آثار و نتایج زیانبار فردی و اجتماعی و معنوی متعددی می‌باشد. لذا سعی شده در این مطلب آثار و نتایج سوءظن بصورت دقیق و کامل مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته و راههای درمان و پیشگیری آنها بصورت عملی و کاربردی برای استفاده اقشار مختلف مردم از هر طبقه‌ی اجتماعی و عملی تبیین و مشخص گردد. در اینجا آثار زیانبار فردی و اجتماعی سوءظن را بیان می‌کنیم تا هر چه بهتر و روشن‌تر معلوم شود این پدیده ضد ارزشی و ضد اخلاقی تا چه اندازه خطرناک بوده و چه مفسد فردی و اجتماعی و اخلاقی را به دنبال دارد. باشد تا بیماری‌های خود را هرچه بیشتر مورد شناسایی قرار داده و هر چه زودتر در صدد بهبود و اصلاح آن برآمده تا خانواده‌ای سالم، با امنیت و در نتیجه جامعه سالم و ایمن و بدور از مفسد اخلاقی و جرم و جنایت داشته باشیم.

۱- انگیزه تحقیق در این موضوع

به خاطر مشاوره و برخوردهای عملی با چنین افراد و متاسفانه شیوع آن در جامعه و نتایج آسف بار آن در محیط خانوادگی و خانواده، انگیزه قوی بروی بررسی دقیق و ارائه راهکارهای عملی و کاربردی جهت رفع سوءظن مابین همسران ایجاد شد.

۲- اهداف تحقیق

شناخت بهتر این بیماری جهت رفع ابهامات در ارتباط با مسئولیت کیفری جرم مبتلا به پارانویید و نگاه بیمارگونه به آن قبل از نگاه مجرمانه و تصمیم بر مبنای نگاه بیمارگونه نه نگاه مجرمانه

۱. شناساندن علل بروز سوءظن

۲. معرفی راههای پیشگیری سوءظن

۳. شناخت از عوارض سوءظن

۴. درمان سوءظن

۳- بیان مسأله و سئوالات مطروحه تحقیق

روابط زوجین در رشد خانواده تاثیر بسیار زیادی دارد که اگر این روابط از روی هم کفوی و رعایت نکات اخلاقی نباشد و طرفین زندگی از روی حکمت زندگی خود را استوار نکنند، قطعاً به چالش برخورد، تا زندگی آنان دست خوش حوادث بعضاً غیر قابل پیش بینی شده، به طوری که دیگران نمی-توانند آن زندگی را مدیریت کنند. از آن جمله رفتار سوءظن نسبت به یکدیگر است در این پایان نامه سعی می کنیم این پدیده را علت یابی کرده، راههای پیشگیری و برطرف نمودن آن را تدوین نمایم.

سئوالات اصلی تحقیق عبارتند از:

۱. علل بروز سوءظن مابین خانواده چیست؟

۲. عوارض سوءظن در خانواده چه می باشد؟

۳. راههای پیشگیری از بروز آن علل چیست؟